

International Journal of Advanced Research in Future Ready Learning and Education

<https://www.akademiabaru.com/submit/index.php/frle/index>

ISSN: 2462 - 1951

Kesediaan Guru Arus Perdana dalam Pelaksanaan Pendidikan Inklusif di Sebuah Sekolah Rendah di Daerah Kanowit *Mainstream Teachers' Readiness for the Implementation of Inclusive Education in An Elementary School in Kanowit*

Shannen Anak Day¹, Vestly Kong Liang Soon^{1,*}

¹ Jabatan Pendidikan Khas, Fakulti Pembangunan Manusia, Universiti Pendidikan Sultan Idris Malaysia, 81310, Tanjung Malim, Perak, Malaysia

ABSTRACT

Kesediaan guru arus perdana memainkan peranan yang penting dalam menjayakan pelaksanaan Pendidikan Inklusif. Kajian ini bertujuan mengenal pasti kesediaan guru arus perdana dalam melaksanakan pendidikan inklusif. Kesediaan guru dilihat dalam aspek kesediaan pengetahuan, kesediaan kemahiran guru dan kesediaan persepsi guru. Kajian ini menggunakan pendekatan kualitatif iaitu menggunakan reka bentuk kajian kes. Kajian telah dijalankan di sebuah sekolah rendah di daerah Kanowit dan seramai tiga orang guru arus perdana yang terlibat dengan pengajaran Pendidikan Inklusif terpilih sebagai sampel bagi kajian ini. Pensampelan yang digunakan merupakan pensampelan bertujuan. Temu bual dan pemerhatian merupakan kaedah yang digunakan untuk mengumpul dapatan kajian. Temu bual yang dijalankan menggunakan temu bual separa berstruktur dan borang senarai semak digunakan semasa pemerhatian terhadap guru dijalankan di dalam kelas inklusif. Dapatan kajian dianalisis dengan berpandukan objektif kajian ini. Hasil dapatan mendapati secara keseluruhan, kesediaan guru arus perdana bagi kesediaan pengetahuan, kesediaan kemahiran guru dan kesediaan persepsi guru arus perdana dalam pelaksanaan Pendidikan Inklusif berada pada tahap yang tinggi. Kajian ini telah membuktikan bahawa kesediaan guru arus perdana di sekolah tersebut berada pada tahap yang tinggi.

The readiness of mainstream teachers plays an important role in the successful implementation of Inclusive Education. This study aims to identify the readiness of mainstream teachers in implementing inclusive education. Teacher readiness is seen in the aspects of knowledge readiness, teacher skill readiness and teacher perception readiness. This study uses a qualitative approach that is using a case study design. The study was conducted in a primary school in the Kanowit district and three mainstream teachers involved in Inclusive Education teaching were selected as a sample for this study. The sampling used is purposive sampling. Interviews and observations are the methods used to collect research findings. Interviews conducted using semi-structured interviews and checklist forms were used during observations of teachers conducted in inclusive classes. The findings of the study are analyzed based on the objectives of this study. The findings found that overall, the readiness of mainstream teachers for the readiness of knowledge, the readiness of teacher skills and the readiness of perceptions of mainstream teachers in the implementation of Inclusive Education is at a high level. This study has proven that the readiness of mainstream teachers in the school is at a high level.

Keywords:

Kesediaan guru arus perdana;
pengetahuan; kemahiran guru; persepsi;
pendidikan inklusif; murid berkeperluan
pendidikan khas
*Mainstream teacher readiness;
knowledge; teacher skills; perception;
inclusive education; students with special
educational needs*

Received: 31 January 2024

Revised: 12 March 2024

Accepted: 24 March 2024

Published: 25 April 2024

* Corresponding author.
vestly@fpm.upsi.edu.my

1. Pengenalan

Pendidikan inklusif adalah sebuah program yang dirancang oleh Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM) bagi murid berkeperluan pendidikan khas. Menurut Anizam Mohamed Yusof *et al.*, [1] peluang pendidikan telah disediakan oleh KPM kepada murid berkeperluan pendidikan khas (MBPK) pada peringkat awal usia mereka. Dalam Peraturan-Peraturan Pendidikan (Pendidikan Khas) [2] menyatakan terdapat 4 peringkat Program Pendidikan Khas iaitu prasekolah, pendidikan rendah, pendidikan menengah dan pendidikan lepas menengah. KPM menyediakan peluang pendidikan kepada MBPK termasuklah Program Pendidikan Khas yang disediakan di Sekolah Pendidikan Khas (SPK), Program Pendidikan Pendidikan Khas Integrasi (PPKI) dan Pendidikan Inklusif. PI dimulakan di Malaysia pada tahun 1962 akan tetapi pelaksanaan PI hanya melibatkan MBPK ketidakupayaan fizikal dan penglihatan sahaja [3]. PI adalah program pendidikan yang dihadiri oleh MBPK yang menempatkan mereka di kelas arus perdana dan murid perdana berada di kelas yang sama iaitu di sekolah kerajaan ataupun sekolah bantuan. Dalam Buku Data Pendidikan Khas 2021, menyatakan terdapat 34 buah Sekolah Pendidikan Khas, 2586 buah sekolah yang menawarkan kelas PPKI, dan 3774 buah sekolah yang menawarkan pendidikan inklusif tanpa PPKI di Malaysia.

Sekolah haruslah memberikan pengiktirafan dan memberikan maklum balas berkenaan dengan kepelbagaian keperluan khas yang diperlukan oleh murid seperti perbezaan gaya pembelajaran murid, penggunaan kurikulum, penggunaan sumber yang bersesuaian dengan murid serta strategi pengajaran yang sesuai dengan MBPK dan juga mendapat kerjasama dengan komuniti untuk memastikan murid mendapat pendidikan yang berkualiti tanpa berlaku diskriminasi [4]. Banyak usaha telah tercetus melalui Penyataan Salamanca dalam memberi sokongan kepada MBPK bagi mendapat akses dalam sistem pendidikan di arus perdana di pelbagai negara.

Namun, terdapat banyak kajian yang dijalankan adalah berkaitan dengan kesediaan guru menjalankan PI, tetapi tidak banyak yang membuat kajian mengenai cara guru arus perdana melaksanakan PI semasa di dalam bilik darjah. Guru merupakan kunci utama dalam memastikan kejayaan pelaksanaan PI ini. Oleh itu, guru arus perdana yang terlibat secara langsung dalam PI perlu bersedia dalam menghadapi cabaran dan bersikap terbuka dalam menerima MBPK di dalam bilik darjah. Sokongan warga sekolah terhadap pelaksanaan PI ini tidak hanya memastikan MBPK memperoleh keadilan iaitu hak yang sama rata untuk belajar namun memberi peluang kepada MBPK untuk bersosial dan berinteraksi dengan rakan sebaya. Warga sekolah perlu diberi kesedaran bahawa ketidakupayaan MBPK ini boleh menjadi satu keistimewaan dan kelebihan sekiranya mereka diberi peluang yang sama.

1.1 Latar Belakang Kajian

Pendidikan di Malaysia adalah satu usaha berterusan ke arah memperkembangkan lagi potensi individu secara menyeluruh dan bersepadu untuk mewujudkan insan yang seimbang dan harmoni dari segi intelek, rohani, emosi dan jasmani berdasarkan kepercayaan dan kepatuhan kepada Tuhan. Pendidikan merupakan elemen penting dalam kehidupan seseorang individu bagi mencapai kejayaan yang cemerlang dan berkualiti. MBPK juga tidak terkecuali untuk mendapat peluang pendidikan yang sama. Kerajaan melaksanakan dasar Zero Reject Policy agar MBPK menerima pendidikan yang sesuai dengan ketidakupayaan mereka seperti sekolah-sekolah biasa (*mainstream*) melalui di bawah Pendidikan Khas.

Namun, "Pendidikan Untuk Semua" bukan hanya sekadar slogan atau idealisme semata-mata tetapi realiti dan tanggungjawab yang perlu kita laksanakan. Kajian masa lalu secara umum

membuktikan bahawa guru mempunyai kekangan dan halangan yang tinggi terhadap pelaksanaan PI. Kebanyakan guru perdana mempunyai sedikit pendedahan mengenai bagaimana PdPc bagi kelas inklusif dilaksanakan walaupun guru tersebut berpengetahuan dan dapat menyumbang kepada kejayaan PI [5]. Guru arus perdana harus mempunyai kesediaan yang baik dari segi pengetahuan, kemahiran guru dan persepsi yang positif terhadap pelaksanaan PI. Menurut Mohd Hanafi dan Nirmala Palaniandy [6] teori pembelajaran konstruktivis mengatakan memperoleh pengetahuan dengan cara yang sesuai adalah dengan untuk mengingat kembali dan mengaplikasikan dalam kehidupan seharian.

Terdapat banyak peranan guru arus perdana untuk merealisasikan konsep, matlamat dan dasar program inklusif. Kejayaan PI adalah apabila guru biasa dan guru Pendidikan Khas saling berkolaborasi dengan semua guru yang terlibat dalam program ini. Semua guru juga perlu bersikap telus dan terbuka dalam menyelesaikan segala isu yang berkaitan dengan PI. Guru yang terlibat dengan PI juga perlu sentiasa bersedia dalam menempuhi segala cabaran dan rintangan yang datang. Selain itu, mereka perlu kreatif dan proaktif dalam melaksanakan PI dan bersikap fleksible. Pelaksanaan PI memerlukan kerjasama semua pihak supaya melaksanakan PI dengan berkesan. PI juga memberi ruang serta peluang ke arah pemantapan sistem pendidikan untuk golongan keperluan khas di negara kita sekaligus mengangkat martabat pendidikan Malaysia dipersada dunia.

1.2 *Penyataan Masalah*

Pelaksanaan PI kurang berkesan kerana guru aliran perdana kekurangan pengetahuan dan latihan yang tidak mencukupi dalam mengendalikan murid MBPK. Menurut Zarina Abdul Rashid [7] pengetahuan adalah digunakan untuk menjelaskan pemahaman terhadap sesuatu subjek dan berkeupayaan untuk mencapai sesuatu tujuan. Guru aliran perdana berperanan penting dalam melaksanakan PI ketika murid MBPK ditempatkan di dalam bilik darjah bersama-sama dengan murid arus perdana yang lain. Sebenarnya, guru arus perdana tidak diberi pendedahan awal serta latihan asas berkaitan dengan ilmu pendidikan khas seperti mana guru pendidikan khas yang diberi latihan yang sepenuhnya dalam mengurus dan mengendalikan MBPK. Penyataan ini disokong oleh Manimegalai Govindasamy [8] yang menyatakan dalam kajiannya, guru arus hanya berkelulusan dalam mata pelajaran teras sahaja.

Guru arus perdana juga tidak mempunyai kemahiran untuk mengajar MBPK. Guru-guru dilatih secara profesional dalam bidang pendidikan. Menurut Ang dan Lee [9] strategi dan teknik pengajaran yang berkesan terhadap MBPK turut berkesan terhadap semua murid. Tetapi latihan untuk guru aliran perdana tidak termasuk cara mengendalikan murid MBK. Kekurangan latihan serta pengetahuan dalam mengendali PI menyebabkan guru aliran perdana tidak mahir mengakomodasi dan memodifikasi kemahiran mengajar semasa PdPc dalam kelas [10]. Guru seharusnya melihat perbezaan antara murid MBK dengan murid aliran perdana yang normal semasa melaksanakan PdPc dengan menggunakan kaedah atau teknik yang berbeza semasa mengajar. Websters New World College Dictionary [11], mendefinisikan pedagogi inklusif adalah amalan pedagogi yang dilaksanakan dalam persekitaran interaktif, di mana melibatkan diri secara aktif. Hal ini kerana, MBK yang lemah akan menghadapi masalah untuk mengikuti pembelajaran yang akan memberi kesan ke atas pembelajaran mereka.

Sikap merupakan tahap kesediaan guru diukur melalui penerimaan guru dalam kognitif, tingkah laku dan afektif di mana sikap seseorang guru dalam pelaksanaan inklusif adalah dengan sedaya upaya menyediakan perkhidmatan terbaik tanpa melakukan diskriminasi terhadap ketidakupayaan MBPK [12]. Terdapat juga pelbagai hasil dalam kajian lain yang menyentuh isu sikap guru perdana

1.4 Tujuan Kajian

Kajian ini dijalankan bertujuan untuk meneroka kesediaan guru arus perdana dalam pelaksanaan PI. Hasil kajian ini diharapkan dapat memberikan satu gambaran umum mengenai kesediaan guru arus perdana di sekolah rendah tersebut dalam melaksanakan PI.

1.5 Objektif Kajian

Terdapat tiga objektif yang disasarkan dalam kajian ini iaitu;

1. Meneroka kesediaan pengetahuan guru arus perdana dalam pelaksanaan PI.
2. Meneroka kesediaan kemahiran guru arus perdana dalam pelaksanaan PI.
3. Meneroka kesediaan persepsi guru arus perdana terhadap dalam pelaksanaan PI.

1.6 Persoalan Kajian

Soalan kajian yang berikut digunakan untuk mendapatkan maklumat bagi kajian ini.

1. Bagaimanakah kesediaan pengetahuan guru arus perdana dalam pelaksanaan PI?
2. Bagaimanakah kesediaan kemahiran guru arus perdana dalam pelaksanaan PI?
3. Bagaimanakah kesediaan persepsi guru arus perdana dalam pelaksanaan PI?

1.7 Kepentingan Kajian

Kajian yang dijalankan adalah untuk melihat pelaksanaan PI dalam kalangan guru-guru arus perdana di sebuah sekolah di daerah Kanowit. Justeru, kajian ini dapat memberikan maklumat yang terkini mengenai PI, kekangan dan halangan ketika menjalankan PI serta cadangan bagi mengatasi kekangan ini dengan melibatkan pihak-pihak seperti Kementerian Pendidikan Malaysia (KPM), Jabatan Pendidikan Negeri (JPN) dan Pejabat Pendidikan Daerah (PPD), pihak sekolah, guru, ibu bapa dan MBPK dan pengkaji.

2. Metodologi

2.1 Reka Bentuk Kajian

Kajian ini akan menggunakan pendekatan kualitatif dan reka bentuk kajian merupakan kajian kes. Dalam kajian ini, pemilihan reka bentuk kualitatif ini adalah untuk mendapatkan maklumat yang lebih mendalam mengenai pengetahuan dan tahap kesediaan guru mengajar pendidikan inklusif. Pendapat dan pandangan daripada peserta kajian membolehkan pengkaji mengenal pasti masalah atau faktor yang menghalang pelaksanaan PI. Reka bentuk yang digunakan dalam kajian ini adalah kajian kes jenis deskriptif iaitu pengkaji menghuraikan fenomena tertentu secara mendalam. Kajian kes boleh membantu pengkaji menjawab soalan 'bila', 'bagaimana', dan 'mengapa'.

2.2 Populasi dan Sampel Kajian

Populasi merupakan sekumpulan sasaran penyelidikan, iaitu kumpulan kepada siapa hasil kajian akan digeneralisasikan. Sampel kajian pula mewakili responden kajian yang dipilih bagi mewakili populasi. Penetapan populasi penting dalam kajian kerana ia akan menentukan bagaimana dan berapa ramai sampel yang akan dipilih serta perbelanjaan untuk melaksanakan kajian. Kajian ini memberi tumpuan terhadap populasi guru arus perdana sekolah di sebuah sekolah di daerah Kanowit

iaitu seramai 19 orang. Secara dasarnya, populasi bagi kajian ini adalah terdiri daripada guru-guru di sekolah tersebut. Pensampelan kajian merujuk kepada (*purposive sampling*) yang melibatkan pertimbangan pengkaji untuk memilih sampel berdasarkan pengetahuan penyelidik dan tujuan khusus penyelidikan. Dalam kajian ini, pengkaji menggunakan persampelan bertujuan. Persampelan bertujuan adalah memilih sampel dari satu populasi yang dikaji mengikut tujuan. Sampel yang dipilih juga bertepatan dengan objektif kajian serta memenuhi kriteria kajian seperti mempunyai pengetahuan dan pengalaman. Bagi kajian ini, pengkaji memilih tiga orang guru arus perdana dan mereka dipilih berdasarkan pengalaman mereka melaksanakan PI.

Lokasi kajian adalah di sebuah sekolah di daerah Kanowit, Sarawak. Tujuan lokasi ini dipilih adalah kerana merupakan lokasi kajian berdekatan dengan tempat pengkaji bekerja.

2.3 Instrumen Kajian

Seterusnya, kajian ini menggunakan instrumen pemerhatian, temu bual dan analisis dokumen. Bagi kajian ini, pengkaji memilih temu bual separa berstruktur. Terdapat tiga orang sampel kajian iaitu responden bagi temu bual tersebut. Ketiga-tiga orang guru tersebut merupakan guru arus perdana yang terlibat dengan PI di sekolah. Satu borang senarai semak juga dibina untuk digunakan semasa pemerhatian. Pemerhatian memerlukan perancangan yang rapi dan dilakukan secara sistematik, berfokus serta dicatat dengan rapi. Senarai semak pemerhatian guru ini juga akan diisi sendiri oleh pengkaji. Dalam kajian ini, pengkaji akan menjadikan rancangan pengajaran harian (RPH) sampel kajian sebagai alat dalam analisis kandungan.

3. Dapatan Kajian

3.1 Kesediaan Pengetahuan Guru Arus Perdana dalam Pelaksanaan PI

Secara keseluruhannya, kesemua responden ini mempunyai pengetahuan yang tinggi mengenai MBPK. Tiga orang responden ini juga turut mengetahui bahawa MBPK mempunyai pelbagai ketidakupayaan dan dapat memberi contoh ketidakupayaan tersebut. Kesemua responden ini juga menyatakan bahawa MBPK ini mempunyai kelas khas untuk belajar iaitu kelas PPKI.

Kesemua responden ini juga mempunyai kesediaan pengetahuan yang tinggi mengenai penglibatan mereka dalam pengajaran MBPK sama ada dalam akademik dan juga kokurikulum. Mereka terlibat ini terlibat dalam pengajaran MBPK.

Responden A, B dan C mempunyai pemahaman yang sama mengenai PI. Ketiga-tiga responden ini mempunyai pendapat yang sama iaitu PI ini disertai oleh murid PPKI sama ada dalam akademik atau kokurikulum. Secara keseluruhan, ketiga-tiga responden ini mempunyai pemahaman pada tahap yang baik mengenai PI.

Dapatan yang sama juga turut diperoleh daripada instrumen senarai semak berdasarkan pemerhatian. Berdasarkan senarai semak pada bahagian A didapati kesemua responden mempunyai kesediaan pengetahuan dalam pelaksanaan PI. Namun, terdapat responden yang tidak menyedari bahawa PI yang dijalankan merupakan PI separa.

3.2 Kesediaan Kemahiran Guru Arus Perdana dalam Pelaksanaan PI

Kesemua responden iaitu Responden A, B dan C memberikan kenyataan yang sama iaitu mereka tidak pernah menghadiri kursus atau latihan dengan MBPK. Kesediaan pengetahuan bagi kemahiran guru dalam penyertaan kursus atau latihan masih berada pada tahap yang rendah. Keseluruhan,

sepanjang perkhidmatan sebagai guru ketiga-tiga responden ini belum mendapat kesediaan kemahiran guru dari aspek penyertaan kursus atau latihan berkenaan dengan MBPK.

Di samping itu, kesemua responden mempunyai kesediaan kemahiran yang baik dalam mengurus kepelbagaian murid semasa menjalankan kelas inklusif dan dapat menjelaskan pendapat mereka dengan baik dan memberi contoh bagaimana mereka mengurus kepelbagaian murid semasa kelas inklusif.

Guru arus perdana yang terlibat dengan pengajaran kelas inklusif ini mempunyai kesediaan yang tinggi dalam kemahiran dengan merancang kaedah atau pendekatan semasa menjalankan pengajaran yang melibatkan MBPK.

Dapatan kajian melalui pemerhatian menggunakan instrument senarai semak mendapati tiga orang responden iaitu selaku guru arus perdana mempunyai kesediaan kemahiran dalam pelaksanaan PI. Responden A, B dan C juga turut menyedari bahawa murid mempunyai pelbagai tahap kognitif dan psikomotor dan mereka telah memberikan aktiviti tugasan berkumpulan di dalam kelas untuk memudahkan MBPK berinteraksi dan berbincang mengenai tugasan yang diberikan.

3.3 Kesediaan Persepsi Guru Arus Perdana dalam Pelaksanaan PI

Semua responden ini mempunyai persepsi yang positif dalam kesediaan persepsi mengenai pelaksanaan pendidikan inklusif di sekolah. Mereka juga mempunyai kesediaan persepsi yang positif dalam menerima MBPK sekiranya MBPK tersebut ditempatkan di kelas inklusif. Responden A, B dan C mempunyai kesediaan persepsi yang sama iaitu PI membantu MBPK dalam aspek sosial, akademik dan kokurikulum. Responden A, B dan C juga dapat memberi contoh terhadap persepsi tersebut.

Hasil dapatan melalui pemerhatian menggunakan instrument senarai semak menunjukkan ketiga responden ini iaitu Responden A, B dan C melayani setiap kerendah murid dengan tenang dan sabar dan guru melayani setiap murid dengan adil dan saksama. Di samping itu, Responden A, B dan C juga memberi peluang kepada setiap murid untuk menyuarakan pendapat mereka. Melalui senarai semak ini dapat disimpulkan bahawa sampel kajian iaitu tiga orang responden bersikap sama rata kepada setiap murid dan memberi peluang yang sama kepada murid tanpa mengira ketidakupayaan seseorang murid tersebut.

4. Perbincangan dan Kesimpulan

4.1 Perbincangan

Berdasarkan dapatan kajian didapati guru arus perdana mempunyai kesediaan pengetahuan yang baik dalam melaksanakan pendidikan inklusif. Kesediaan pengetahuan guru arus perdana dalam melaksanakan pendidikan inklusif amat penting supaya mereka dapat menguruskan bilik darjah dengan baik dan dapat memenuhi keperluan MBPK yang mengikuti kelas tersebut. Pengetahuan guru arus perdana terhadap MBPK amat penting supaya guru mempunyai kesediaan untuk mengajar. Menurut Mohd Rohiman dan Rohizani Yaakub [18] pengetahuan pedagogi adalah aspek terpenting untuk memastikan keberkesanan dalam penyampaian pengajaran dan pembelajaran.

Selain itu, kesediaan kemahiran guru arus perdana dalam melaksanakan pendidikan inklusif juga penting. Berdasarkan dapatan kajian, semua responden mempunyai kesediaan kemahiran dalam melaksanakan pendidikan inklusif. Mereka menggunakan pelbagai kaedah dan pendekatan semasa melaksanakan PI. Bukan itu sahaja, ketiga-tiga responden ini juga melaksanakan (PdPc) dengan mengambil kira kepelbagaian murid. Menurut Abdullah *et al.*, [19] guru perlu meningkatkan ilmu pengetahuan dan sentiasa melengkapkan diri dengan ilmu pengetahuan yang baru supaya berupaya menguruskan MBPK dengan efektif. Kajian penyelidikan yang dijalankan oleh Ang (dipetik dalam

Salleh dan Che Omar [20] yang melaporkan bahawa guru tidak bersedia dari aspek pengetahuan pedagogi, kaedah pengajaran, bimbingan berkesan, motivasi dan sikap.

Bukan itu sahaja, pelaksanaan PI memerlukan guru arus perdana mempunyai kesediaan dalam persepsi. Guru yang terlibat perlulah mempunyai kesediaan persepsi supaya mereka dapat bersedia dan dapat menerima kehadiran MBPK sekiranya MBPK tersebut ditempatkan di kelas inklusif. Hasil dapatan kajian mendapati kesemua responden iaitu responden A, B dan C mempunyai kesediaan persepsi yang baik terhadap pelaksanaan pendidikan inklusif. Mereka dapat menerima kehadiran MBPK dan mempunyai layanan yang adil kepada semua murid tanpa mengira ketidakupayaan murid tersebut.

4.2 Implikasi Kajian

Kajian ini mendatangkan implikasi kepada pelbagai pihak. Sebagai contoh, KPM dapat memberi latihan atau kursus kepada guru arus perdana yang terlibat dengan PI supaya guru-guru tersebut mendapat latihan yang diperlukan dalam mengendalikan MBPK. Malahan, JPN dapat menyebarkan data dan menganjurkan program-program untuk memberi pendedahan awal kepada masyarakat yang belum mengenali dunia Pendidikan Khas dan informasi yang berkaitan dengan PI dan MBPK. Pihak sekolah juga berperanan dalam memberi sokongan dan membantu guru-guru arus perdana dalam mempertingkatkan kesediaan mereka dalam melaksanakan PI.

4.3 Cadangan dan Kesimpulan

Kajian lanjutan juga dibincangkan supaya dijadikan panduan dan garis panduan untuk pengkaji pada masa akan datang. Kajian ini juga hanya dijalankan terhadap guru arus perdana yang terlibat dengan pendidikan inklusif di sekolah sahaja. Oleh itu, pada kajian lanjutan nanti dicadangkan kajian ini dilaksanakan melibatkan barisan pentadbir sekolah untuk mengetahui bagaimana kesediaan pentadbir sekolah dalam pelaksanaan pendidikan inklusif. Tambahan itu, kajian ini menggunakan pendekatan kualitatif dengan menggunakan reka bentuk kajian kes yang hanya menumpukan dapatan kajian melalui hasil temu bual dan senarai semak pemerhatian. Kaedah mix method gabungan pendekatan kajian kualitatif dan kuantitatif dicadangkan supaya dapat memperoleh gambaran yang lebih luas.

Satu rumusan telah dibuat berdasarkan kajian yang telah dilaksanakan iaitu kesediaan guru arus perdana dalam pelaksanaan pendidikan inklusif di sebuah sekolah rendah ini adalah pada tahap yang tinggi. Diharapkan agar kajian ini dapat memberi manfaat kepada semua pihak dan semoga pembaca dapat memahami dengan jelas isi kajian yang disampaikan oleh pengkaji.

Rujukan

- [1] Mohamed Yusof, A., M. Mohd Ali, and N. Mohd Noor. "Penerapan Kemahiran Kebolehgajian terhadap Murid Berkeperluan Pendidikan Khas." *Online Journal for TVET Practitioners* 5, no. 1 (2020): 36-42. <https://publisher.uthm.edu.my/ojs/index.php/oj-tp/article/view/6052>.
- [2] Pendidikan, Akta. "Peraturan-Peraturan Pendidikan (Pendidikan Khas) 2013." *Kementerian Pendidikan Malaysia* (2013).
- [3] Latiff, Maizatul Azmah Ab, Wan Azlinda Wan Mohamed, and Mohd Azrani Asran. "Implementation of Inclusive Education for Special Needs Learners with Learning Disabilities." *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 204 (2015): 81-87. doi:10.1016/j.sbspro.2015.08.115
- [4] Tin, A.C & Wah, L.L. (2018). Pendidikan Inklusif. Petaling Jaya: Sasbadi Sdn.Bhd.
- [5] Lin, Pau Swee, and Mohd Hanafi Mohd Yasin. "Pengetahuan dan sikap guru aliran perdana terhadap program pendidikan inklusif di daerah Sibuh." *Jurnal Dunia Pendidikan* 3, no. 1 (2021): 515-529. <http://myjms.mohe.gov.my/index.php/jdpp>

- [6] Palaniandy, Nirmala, and Mohd Hanafi Mohd Yasin. "Tahap kesediaan guru arus perdana terhadap pelaksanaan Program Pendidikan Inklusif: Tinjauan di Sekolah Menengah Daerah Gombak." *Jurnal Dunia Pendidikan* 3, no. 1 (2021): 633-644. <https://myjims.mohe.gov.my/index.php/idpd/article/view/12959>
- [7] Rashid, Z. A. (2016). Tahap kesediaan guru dalam aspek pengetahuan dan keperluan latihan berfokuskan aplikasi KBAT. Fakulti Pendidikan Teknikal dan Vokasional, Universiti Tun Hussein Onn Malaysia.
- [8] Govindasamy, Manimeegalai. "Persepsi Terhadap Program Pendidikan Inklusif (PPI) Oleh Guru Aliran Perdana Dan Guru Pendidikan Khas Di Daerah Seberang Perai Tengah." *Jurnal Paradigma* 17 (2018): 172-89.
- [9] Ang, C.T. & Lee, L.W. (2018). Pendidikan Inklusif. Petaling Jaya: Sasbadi Sdn.Bhd.
- [10] Grace, N. M. F., Rosadah Abdul Majid, Mohd Mokhtar Tahar, and Mohd Hanafi Mohd Yasin. "Pelaksanaan Amalan Pengajaran Dalam Kelas Inklusif: Adakah Masalah Pembelajaran Pelajar Berkeperluan Khas Ditangani." In *Seminar International Pasca Siswazah Pendidikan Khas UKM-UPSI Siri II*. 2012.
- [11] Webster's New World College Dictionary, Fourth Edition (Book with CD-ROM). (2000). America: Webster's New World.
- [12] Hussin, Mohamad Zulhilmi Bin, and Norshidah Binti Mohamad Salleh. "Level of Teacher Preparation of The Inclusive Program (Holistic Model) in Three Pilot School in Sabah State." In *International Conference on Special Education In South East Asia Region 10th Series 2020*, pp. 97-106. Redwhite Press, 2020.
- [13] Saloviita, Timo. "Attitudes of teachers towards inclusive education in Finland." *Scandinavian journal of educational research* 64, no. 2 (2020): 270-282.
- [14] Amr, Muna, Mayada Al-Natour, Bassam Al-Abdallat, and Hatem Alkhamra. "Primary School Teachers' Knowledge, Attitudes and Views on Barriers to Inclusion in Jordan." *International Journal of Special Education* 31, no. 1 (2016): 67-77.
- [15] Štemberger, Tina, and Vanja Riccarda Kiswarday. "Attitude towards inclusive education: the perspective of Slovenian preschool and primary school teachers." *European journal of special needs education* 33, no. 1 (2018): 47-58.
- [16] Thomas, Elizabeth, and Seema Uthaman. "Knowledge and attitude of primary school teachers towards inclusive education of children with specific learning disabilities." *Journal of Social Work Education and Practice* 4, no. 2 (2019): 23-32.
- [17] Tahar, Mohammad Mokhtar, and Farhana Najib. "Kesediaan guru aliran perdana terhadap pelaksanaan pendidikan inklusif." *E-prosiding persidangan antarabangsa sains sosial dan kemanusiaan. Kolej Universiti Islam Antarabangsa, Selangor* (2019).
- [18] Subri, Mohd Rohiman, Rohizani Yaakub, and Azlinda Boheran Nudin. "Pelaksanaan Pengajaran Guru Cemerlang dalam Mata Pelajaran Bahasa Melayu ketika Pandemik COVID-19: Satu Kajian Kes: The Implementation of Teaching among Excellent Teachers in Malay Language Subject during COVID-19 Pandemic: A Case Study." *PENDETA* 12 (2021): 21-32.
- [19] Abdullah, Rabaah, Wan Noorlizawati Wan Mat Ali, and Adnan Jusoh. "The Use of Teaching Aids (BBM) in the Subject Theme of "Colonization in Southeast Asia in the 19th Century": Penggunaan Bahan Bantu Mengajar (BBM) dalam Subjek Tema "Penjajahan di Asia Tenggara pada Abad ke-19"." *Perspektif Jurnal Sains Sosial dan Kemanusiaan* 13, no. 1 (2021): 1-13. <https://doi.org/10.37134/perspektif.vol13.1.1.2021>
- [20] Salleh, Siti Fatimah. "Masalah pengajaran guru dalam program pendidikan inklusif di sekolah." *Asian People Journal (APJ)* 1, no. 2 (2018): 243-263. Retrieved from <https://journal.unisza.edu.my/apj/index.php/apj/article/view/88>